БАЛА ҚҰҚЫҚТАРЫ ТУРАЛЫ КОНВЕНЦИЯ

1989 жылғы 20 қарашада
Біріккен Ұлттар Ұйымының
Бас Ассамблеясы қабылдады

Бала құқықтары туралы конвенция - Адамзат баласының туған кезінен 18 жасқа толғанға дейінгі құқықтары мен бостандыктарын бекітетін халыкаралық құқықтық акт. Балалардың құқықтарын қорғау туралы негізгі және рәсімдік ережелер енгізілген. Бұлар: өмір сүруге, есімінін болуына, азаматтыққа және т.б. ие болу құқықтары; аман-сау отбасылық өмір құқығы; сәбидің жеке басының еркін дамуын қамтамасыз ететін құқық; денсаулығын сақтау нығайту құқығы; білім алу мен мәдени даму құқығы; төтенше жағдайларда сәбиді қорғау құқықтар

Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы заңы

10 тарау, 53 баптан тұрады

1тарау. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР
2тарау. БАЛАЛАР МҮДДЕСІН КӨЗДЕЙТІН МЕМЛЕКЕТТІК САЯСАТ
3тарау. БАЛАНЫҢ НЕГІЗГІ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ
4тарау. БАЛА ЖӘНЕ ОТБАСЫ
5тарау. АТААНАСЫНЫҢ ҚАМҚОРЛЫҒЫНСЫЗ ҚАЛҒАН БАЛАНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ
6тарау. МҮГЕДЕК БАЛАНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ
7тарау. БАЛА ЖӘНЕ ҚОҒАМ
8тарау. БАЛАНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫН ЖӘНЕ ЗАҢМЕН ҚОРҒАЛАТЫН МҮДДЕЛЕРІН ҚОРҒАУ
9тарау. БАЛА ЖАУАПКЕРШІЛІГІНІҢ ЖӘНЕ ОНЫҢ МІНЕЗҚҰЛҚЫНА ӘСЕР ЕТУДЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ
10тарау. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Конвенция – арнайы бір мәселе жөніндегі мемлекеттердің өзара келісімі.

Бұл Конвенцияда Біріккен Ұлттар Ұйымына қатысатын бірнеше елдің өкілдері бірлесе отырып, осындай халықаралық шарт 1989 жылы 20-қарашада қабылданды.

Ол «Бала құқықтары туралы» Конвенция деп аталады. Ол Конвенция 54-баптан тұрады.

Конвенцияның басты міндеті – 18 жасқа дейінгі тұлғалардың құқығын қорғау.

Бала Құқықтары туралы Конвенцияда

Мемлекет әрбір баланың аман – сау өсіп, жан – жақты дамуын қамтамасыз етеді;

Бала өмірге келе салысымен тіркеуге алынады және өзіне есім мен азаматтық алуға құқылы;

Бала өмірге келе салысымен тіркеуге алынады және өзіне есім мен азаматтық алуға құқылы;

Бала өмірге келе салысымен тіркеуге алынады және өзіне есім мен азаматтық алуға құқылы;

Әрбір баланың ой – пікір, ар - ождан және дін еркіндігіне құқығы бар;

Әрбір баланың ой – пікір, ар - ождан және дін еркіндігіне құқығы бар;

Бала өз ойын еркін айтуға құқылы.

Бала денсаулығын сақтауға, емделуге құқылы;

Әрбір бала өз отбасында, ата – анасымен бірге өмір сүруге құқылы;

1-маусым – халықаралық балаларды қорғау күні
20-қараша – дүниежүзілік балалар күні
10-желтоқсан – адам құқығы күні.
10.12.1948ж – адам құқықтарының жалпыға ортақ
Декларациясын БҰҰ қабылдады
1959ж – әлемде бала құқығының халықаралық күнін мерекелеу
Декларацияны жариялаудан басталды
1979ж – халықаралық балалар жылы өтті
20.11.1989ж - БҰҰ-да Бала құқықтары туралы Конвенция қабылданды
28.01.1993ж - ҚР-ның тұңғыш Конституциясы қабылданды.
8.06.1994ж – Қазақстан Республикасы Бала құқықтары туралы Конвенцияны
бекітті
30.08.1995ж - ҚР-ның Конституциясы бүкілхалықтық референдумда
баяндалып, екінші рет қабылданды.

“....18жасқа толғанға дейінгі әрбір адам бала болып саналады”

Конвенция 1-бап

Қоғам балаларға қатысты түрде қамтамасыз етуі тиіс негізгі принциптер:

- ❖Бала мүддесін барынша жақсы қамтамасыз ету;
- ❖Кемсітпеу
- ❖Өмір сүру құқығы;
- ❖Бала көзқарастарына құрметпен қарау;
- ❖Баланы қорғау.оның қоғам өміріне,белсенді түрде қатысуын қамтамасыз ету;

Бала құқығы

Құқық – мемлекет тарапынан, болмаса тиісті қаулы, заңмен әрбір адамға берілген ерік, бостандық.

Конституция – бұл Қазақстан Республикасында тұратын барлық азаматтардың құқықтары мен міндеттері белгіленген құжат.

Конвенция – арнайы бір мәселе жөніндегі мемлекеттердің өзара келісімі.

Біріккен Ұлттар Ұйымы (БҰҰ) – жер бетіндегі халықтардың мүддесін қорғайтын халықаралық ұйым.

Туу туралы куәлік – баланың қашан туғанын анықтайтын негізгі құжат. Мұнда баланың туған күні, айы, жылы жазылады, сондай-ақ ата-анасының аты-жөні, ұлты, туған жері жазылады. Бұл баланың ең бірінші құжаты.

Азамат – жеке тұлға, ол мемлекеттің тұрақты тұрғыны және оның құқығы мен міндетінің иесі.